కరికీకట్

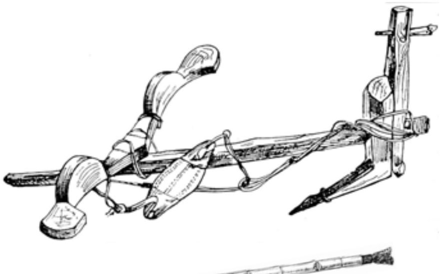

మొదొాడ పుస్తక్

Let us Read (karikīkaṭ)

First Book (modoḍa pustak)
A collection of stories for new readers of the Gondi language.

Authors:
Various

Edited by:
Pendur Durnath Rao
Mark Penny

Published by:
Integrated Tribal Development Agency (I.T.D.A.)
Utnoor, Adilabad District, Andhra Pradesh

In association with:
SIL International – *Partners in Language Development*

Illustrations by:
Christoph von Fürer-Haimendorf (1948)
U. Vishwanath
Joanna Penny

Copies printed:
October 2006, 300 copies
January 2008, 1000 copies

Copyright:
This compilation is copyright © 2008. Anyone is permitted to copy and distribute copies of this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time.

కరికీకట్

మొదొాడ పుస్తక్

విషయ సూచిక

1. మా నార్.. 3
2. మావ సాడ.. 5
3. పేడన్ బాబొా మూరత్ బారితే వెహంతేర్............. 6
4. మేస్క్ కర్సవల్... 8
5. యేనీ... 9
6. గరిబ్ నాము.. 10
7. గుంతింగ్ కర్సవల్ 11
8. అట్వల్.. 11
9. వావుర్ మాల్... 13
10. మీన్ కాసో అని పన్నె................................ 14

1. మా నార్

పేందూర్ దుర్పత్ రావ్ (భీముగూడ)

మా నార్ ఉంది చుడ్డుస నార్. మావ నాటే తీసా రొహ్కా మంతంగ్. మా నార్ నాలుంగ్ లయ్ఇన్క్ రొహ్కా వాట్సి మంతంగ్. మా నాట్నేర్ బాయిక్, దాదలిర్, కాండిర్, పేకింగ్ సద్మిర్ మీరె మాసి మందంతేర్. బోన బోరే జగ్డంగ్ కియూర్. సద్మిర్ చౌకొట్ మందంతేర్. మావ నాట్ సిర్మెట్, లీమ్ మరక్ ఉండే దుస్రా-దుస్రా మరక్ గిర్ మంతంగ్.

మా నాట్నుర్క్ బోనే కోందంగ్, మూరంగ్, హెర్రేంగ్, హెర్మింగ్ మంతంగ్. మూరంగ్, హెర్రేంగ్, హెర్మింగ్ రోజి సక్రే కేడతె గాయ్కార్ మెహ్లా వోంతేర్. పోద్రెక్ రోన్ తరంతేర్. కోందంగ్ బోన వాప్టె వోర్ మెహంతేర్.

మా నాట్నూర్ మాయ్నూలిర్ వహుక్న కామ్ కీంతేర్. వహుక్నె కాపుస్, జొన్న, వంజింగ్, పెసెల్క్, పుడ్యూల్క్, సోయాబిన్ సమ్ది హిన్ మాల్ పండు సీంతేర్. తిన్వల్ మాల్‌దున్ రోన్ ఇరంతేర్, తిన్నూర్ అద్ మాల్‌దున్ దుకాన్‌తగ వొమంతేర్. వాతంగ్ కొత్తనంగ్ తమ్మొక్ బతల్ పహ్జె మత్త అద్ యేతంతేర్. కప్డింగ్, మెయ్తుంగ్ కొత్తంగ్ ఇరంతేర్.

మా నాటే ఉంది సాడ మంత. తాన్ మున్నెనీల్‌గిరి మరక్ మంతంగ్. సాడత్ సిర్ముట్ పుంగక్ మరక్ మంతంగ్. ఇద్ సాడతే ఉంది పుస్తక్నల్‌తే సియుంగ్ పుస్తక్ వేరి సాడ మంత. సమ్దిర్ కాండిర్, పేకింగ్ సాడ కరిలే వాంతేర్. మస్తరల్ రోజి సాడ వెహ్లె వాంతోర్. ఇద్ సాడతే దుపారిత ఉంది పూట గాటో సీంతేర్.

మా నాట్న పారోల్ భీముగూడ (దుబ్బగూడ). మా నాట్నూర్ హాటుం దాయన ఇత్తెకే తాక్సేర్ దాయన, నాలుంగ్ (4) కిలో మిటర్క్ అగ్గ సొత్తెకే జైనూర్ హాటుం వాంత. అగటల్ బతయ్ సామన్ యేచి తరంతేర్. తాక్సేర్ దాంతేర్, తాక్సేర్ వాంతేర్. పిర్ గాలుం చిక్లతే పచడ్ పిచడ్ వాయలాగర్ సొందలాగర్. మా నాటే చొకొట్ సరి సెల్లె, మోటాక్ వాయన ఇత్తెకే. బయ్ తక్లిబ్ మంత.

మా నాటే ఉంది కుహి అని ఉంది బోరింగ్ మంతంగ్.

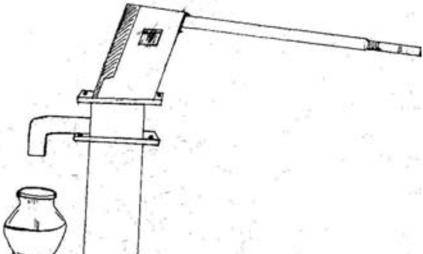

ఇవెన యేర్ తచ్చి ఉంటేర్. పిర్ గాలుం యేత బత్తైయ్ కట్టు సెల్లె. బతి యెద్ది గాలుం మాత్రం యేత బయ్ కట్టు ఆంత సూడ, కుహిత గిర్ ఆటే మాంత, బోరింగ్న యేర్ గిర్ ఆటే మాంత. అస్కే యేతున్ సాటి రెండ్ కిల్లో మిటర్కె లంగ్ సాన్జి యేర్ ఉండన్ సాటి తరంతేర్.

కప్డి దూనె సుకన్ సాటి యేర్ కుడెడే బస్కేట్ మందంత. యెద్ది గాలుం మూరంగ్, కోందంగ్, ఉహ్లె కుడెడ యేర్ కామ్ సీంత.

మాక్ కేడ బయ్ కామ్ సీంత. కేడతల్ యెదన్ సాటి కటెంగ్ తరంతేర్. రోన్ తెహన్ సాటి, మండ వాటన్ సాటి కేడతల్ సద్మి తరంతేర్. కేడత్ హిందల్ మాక్ బయ్ ఆస్రా మంత.

2. మావ సాడ

హైమన్ డార్ఫ్ అని ఎస్. బి. జోగల్కార్ (1946)

ఇద్ మావ సాడ ఆంద్. నన్న రోజి సాడతే కరిలెన్ దాంతోన్. మావ నాట్నూర్ వెల్లేటీర్ కాండిర్ కరిలెన్ వాంతేర్. బోరే పెహ్లె పుస్తక్ నగ మంతేర్. బోరే రండ్ పుస్తక్ నగ, బోరే మూంద్ పుస్తక్ నగ, బోరే నాలుంగ్ పుస్తక్ నగ, బోరే సియుంగ్ పుస్తక్ నగ మంతేర్. మాకున్ పాటింగ్, పుస్తక్ ఉండే కరివలిక్ చిల్కె (సద్మి) సామన్ సాడతగ పుకొట్ పుటంతంగ్.

మావ సాడ మావ నాట్నూర్ మాయ్నలిర్ తెహన్ సాటి. బోరే డేరింగ్ తత్తేర్, బోరే వాసంగ్ తత్తేర్, బోరే వెద్దుక్ తత్తేర్, చిల్కె తత్త పెజ్జె సాడ తెహ్తేర్. సాడ నిద్దె మాత. అస్కే మొమొట్ సాడద్గ జెండ ఉర్స్తోం. జెండ పేన్కె తుంగన్ సాటి మావోర్ మస్తరల్ ఉంది బక్ర యేచి తత్తోర్. మర్ల జెండ పేన్కె తుంగ్తోమ్. సాడత్ అని జెండత్ నడ్డుం జాగ మంత. మొమొట్ అద్ జాగద్గ ఆకాడి తల్ డండారి యేందంతోం.

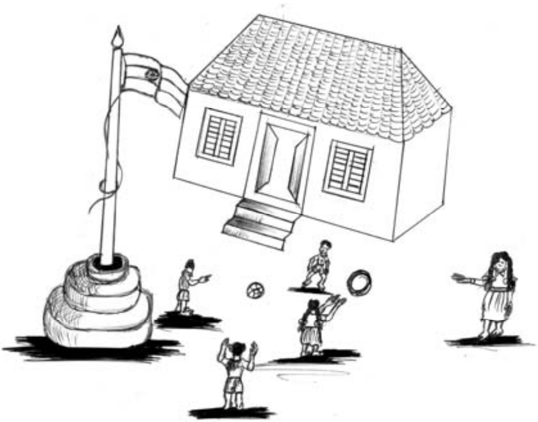

మావ సాడతున్ రెండ్ కాకున్ రెండ్ వాడింగ్ మంతంగ్. ఉంది తగ మొమొట్ పిర్-గాలుం బేబ్రెంగ్, సాపంగ్, బేండింగ్, టోట్కాంగ్, కొర్రింగ్, ఇహిన్ వెల్లె బాజిపాల ఉర్సంతోం. పీనిగాలూమ్ బాజిపాలత్ సాటి దుస్రా కాక్న వాడితున్ చొకొట్ కీసి ఇరంతోం. సాడత్ హిందక్-హందక్ పుజార్ మరక్ ఉర్సంతోం. ఇవ్ వాడినగ మొమొట్ యేర్ సుట్టి కీంతోం అని మొమొట్ ఇవ్ వాడితంగ్ బాజిపాల తిన్తోం.

3. పేడన్ బాబొ మూరత్ బారితే వెహంతేర్

కోట్నక జంగు (గుంజాల)

గోందు ఇంతోర్: "బాబ, ఇద్ మూర బోన ఆంద్?"

బాబొ ఇంతోర్: "మావ ఆంద్."

గోందు ఇంతోర్: "ఇద్ మావ మూర బతల్ కియ్వల్?"

బాబొ ఇంతోర్: "గోందు, ఇద్ మాకున్ పోసి కియ్వల్."

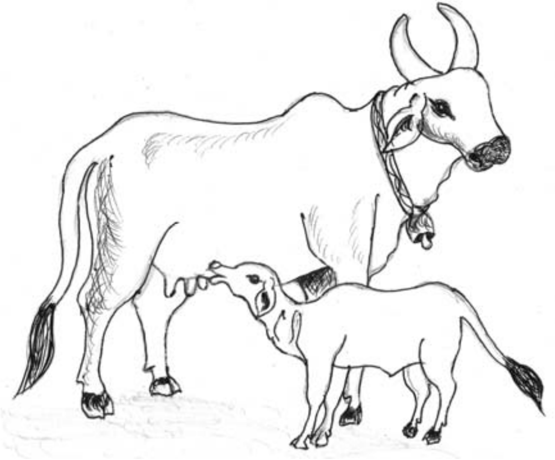

గోందు ఇంతోర్: "బాబ, మాకున్ ఇద్ మూర బహన్ పోసి కీంత?"

బాబొ ఇంతోర్: "ఇద్ మూర వహంత మెంజే తేన పాల్ పీర్సి చీక్ అట్సి పాల్ తింతట్. మరట్ దహితల్ కొరొప్, కొరొప్‌నల్ వోండి, అని వోండితల్ పాల్‌నీయ్ కీసి తింతట్ ఉండే వొమంతట్. అని అవ్ కొత్తనల్ సాకుర్, బేలి అని ఉమ్చుటింగ్, కోబ్రెంగ్ యేచి తింతట్. అని అద్ కుర్ర పియ్యు డగూర్ ఆతెకే తాన్ బుద్ధి కరుసి తాన్ పొర్రొ ఉదంతట్ అని నంది ఇంతట్. ఉండే తాన కాంద్ నగ జువ్వా వాట్సి, సేర్ పియంతట్. వావుర్ ఊడ్సి విజ్జ యెదంతట్. అని దానంగ్ పండుసి కాసుర్ నిహ్చి రోన్ తరంతట్. అస్కే అవ్ దాననంగ్ సారి, గాటో తింజీ పిసంతట్."

గోందు ఇంతోర్: "హా! హా!"

బాబొ ఇంతోర్: "సెల్లెతే మరట్ బతంగ్ తిన్కట్ కోకో మూర అని కుర్ర (పియ్య) మాకున్ హిన్ కామ్ సీంత. మరాటితే తేన్ కామ్ దేను ఇంతేర్."

గోందు ఇంతోర్: "బాబ, ఇద్ కరలే మావ ఆంద్. నన్న నాడితల్ చొకొట్న వెల్లె జాడి అని కడ్బ తేన్ చారొ వాట్కా మెంజే మాక్ వెల్లె పాల్ సియర్."

4. మేస్క్ కర్సవల్

పేందూర్ దుర్పత్ రావ్ (భీముగూడ)

మేస్క్ కర్సవల్ కర్సనెకె, సమ్దిర్ సీయువీర్ కాండిర్ మీరేమాసి. మువ్వీర్-మువ్వీర్ కెయ్క్ పియ్సి చపాటింగ్ వాట్త పెజ్జె, ఇవ్వీర్ ఉర్పటింగ్ వొరోర్ తిర్పటింగ్, వాట్త పెజ్జె తిర్పటింగ్ వాలే పెసితోర్. ఉర్పటింగ్ వాట్తేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల మువ్వీర్ కెయ్క్ పియ్సి. చపాటింగ్ వాట్తేర్, ఇవ్వీర్ తిర్పటింగ్ వొరోర్ ఉర్పటింగ్, ఉర్పటింగ్ వాట్తోర్ వోర్ పెసితోర్. తిర్పటింగ్ వాట్తేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల మువ్వీర్ కెయ్క్ పియ్సి చపాటింగ్ వాట్తేర్, ఇవ్వీర్ ఉర్పటింగ్ వొరోర్ తిర్పటింగ్, తిర్పటింగ్ వాట్తోర్ వోర్ పెసితోర్. ఉర్పటింగ్ వాట్తేర్ ఊర్ పెసిమకీ. మల్ల ఇవ్వీర్ మందంతేర్, మున్నె పెసితోర్ వోర్ కెయ్దగ ఖడ పియ్సి ఊర్ ఇవీర్క్ తొహంతోర్. మల్లె రెండ్ బొట్టన్ నడ్డుం, ఖడ ఇర్సి కెయ్ తిరుసింతోర్. మల్ల మంత కీ సెల్లె ఇంజేర్ పూసి కీంతోర్. వొరోర్ మంత, వొరోర్ సెల్లె ఇంతేర్. ఖడ మంత ఇన్వల్, ఖడ సెల్వెకే డయ్ సియన. ఖడ సెల్లె ఇన్వల్, ఖడ మత్తెకే డయ్ సియన. బోన రోన్ వోర్ నిలంతేర్. డయ్ సియ్వల్ మేస్క్ నగ నిలంతోర్. నాల్విర్క్యాన్ మేస్క్ కలసియ్వక్, కాల్ గీతోగ్ల ఇర్సి కెయ్దే ఇట్లె ఆంతోర్. వీర్ వీస్క సియూవక్ లంగ్ జర్గంతేర్, మేస్క్ కలంతేర్. సమ్దిర్ రోహ్క్యనగ ఉంది-ఉంది మేస్ ఇరంతేర్. మల్ల సమ్దిర్ బద్తేర్ ఉంది రోన్ మీరేమాసి బుర్రొ ఇంతేర్. మల్ల డయ్ సియ్వల్, బోంతేర్ వొరోన్ ఇట్తెకే, మల్ల వోర్ డయ్ సీంతోర్. ఇహిన్ మేస్క్ కర్సవల్ కర్సంతోం.

5. యేనీ

తెలుగుతల్ కోయనే కీతోర్: పేందూర్ దుర్పత్ రావ్ (భీముగూడ)

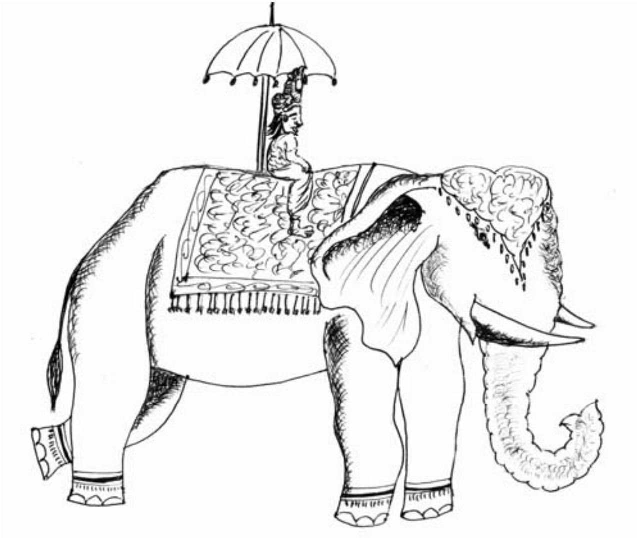

యేనీ ఉంది డగూర్ జన్వార్, తాన్ నాలుంగ్ కాల్క్ మంతంగ్. యేనితంగ్ కడ్క్ చుడ్డుక్ మంతంగ్. తానంగ్ కెవ్వింగ్ సేతిత్ దాత్ డగూక్ మంతంగ్. అద్దు బస్కేట్ కెవ్వింగ్ మెలుసేర్ మందంత. యేనితున్ ఉంది లంబొ సోండుం మంత. అద్ సోండుమున్ హిందల్-హందల్ రెండ్ పల్క్ మంతంగ్. అద్దు తన్వ సోండుమునే సామన్ పియంత. తొల్లెత జమానతే రాజలిర్ యేనిత్ పొర్రొ సావరీ కీందిర్.

6. గరిబ్ నాము

పేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

ఉంది చుడ్డుస నార్ మత్త. నాట్నా పొరోల్ సిత్త గూడ. అద్ నాట్నూర్ వెల్లెటిర్ మాయ్నాలిర్ కేతి కామ్ కీందిర్. అని ఊర్ సమ్దిర్ హెర్రెంగ్ మూరంగ్ పోసి కీందిర్. అదే నాటె వొరోర్ బయ్ గరిబ్ నాము ఇన్వల్ మత్తోర్. వోన్కు మంద్కు ఇత్తెకే రోన్ సెల్లె, తింద్కు ఇత్తెకే చంది సెల్లె, కెర్కు ఇత్తెకే ఆంగ్దె సెల్లె, కేతి కీక ఇత్తెకే వావుర్ సెల్లె. తన్వేర్ బెయె బాబన్ పోసి కియన్ సాటి వెల్లె కటిన్ ఆత. వోర్ విచార్ కీతోర్ కీ నన్న నాట్నంగ్ సమ్దిరంగ్ మూరంగ్ రాక్నితె పియ్సి మెహ్కా, హీన్ తేర్ నావ గరిబ్ హాలత్ లంగ్ ఆయార్. "భగవంతల్ నా పొర్రొ దయ తొహనూర్ ఇంజేర్ ఇత్తోర్." బతి నాటోన్నేర్ పాట్లనగ సొంజి ఇద్ గొష్టిత విచార్ కరి కీక. "పాట్ల దాద ఉంది చుడుస గొష్టి మంత", "బారి రా! బతల్ ఆత?" "బతయ్ సెల్లె మిర్గుతె రెయ్తు కేతి దారలిర్ వాహుక్నె బోన వోర్ విజ్జంగ్ వాటలాతేర్, నన్న మూరంగ్ గాయ్కి ఆక ఇంతోన్ బతల్ ఇంతి పాట్ల దాద." "అరే! మొమొట్ సమ్దిర్ గాయ్కినె మహ్కుసేర్ మత్తోమ్. నిమ్మె మెహ్కా ఇంతితే నాట్నంగ్ మూరంగ్ హెర్రెంగ్ సమ్దియ్ నిహ్గా మహిన వారి రాక్నితే మెహ్లా రొహంతోమ్." నాము నాట్నంగ్ హెర్రెంగ్ మూరంగ్ మీరి కీసి రోజి సక్రె హక్లి కీసేర్ కేడతె మెహ్లా వోందుర్ అని మెహ్చి నుల్వెట్కు నాటె హక్లి కీసేర్ మీరి కీసి తరుందుర్. రోజి వేర్ యెద్ది-దడ్మి పిర్-వడి ఇద్దె కామ్ కీందుర్. తన్వేర్ బెయె బాబన్ పోసి కియన్ సాటి మూరంగ్ హెర్రెన రాక్ని కొత్తంగ్ సమ్దిర్గటల్ మీరి కీసి చొకొట్ పిస్సన్ సాటి సుద్రె మాతోర్.

7. గుంతింగ్ కర్సవల్

పేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

మొమొట్ గుంతింగ్ వెద్దుక్ పక్కినంగ్ కీంతోం. కీసి నోడె నోట్సి ఉంది మూల దొహ్చి పక్కి పడుసీసి మల్ల ఉంది మూలత్ గుంతితున్ దొహంతోం. దొప్త పెజ్జె అద్దు గుంతి ఆంత. గుంతి ఆత పెజ్జె మొమొట్ తాన్ ఉంది కడ్బ డెండేత కొడిత పేద్దే తెండ్సి కోల కీంతోం. కోలత్ మీయోడ మాచంతోం. మల్ల గుంతింగ్ కర్సి నెకె, అద్ కోలతే మొమొట్ కర్సంతోం. మొమొట్ యెద్ది-గాలుం గుంతింగ్ కర్సంతోం. హిక్కె నాల్వీర్, హక్కె నాల్వీర్ ఆసి చిత్పట్ హుడి కీంతోం (బండ). పిర్ అర్త ఊర్ మాండి కియన, యెద్ది అర్త ఊర్ పాల్మె దాయన. పిర్కి-యెద్ది ఇంజేర్ మల్ల ఉంది కాక్నెర్ పిర్ ఉంది కాక్నెర్ యెద్ది ఇంతేర్ పిర్ అర్త ఊర్ గుంతింగ్ మాండి కీతేర్. యెద్ది అర్త ఊర్ మొదోల్ దాంతేర్. గుంతింగ్ అరు సీంతేర్ పాసి బోన గుంతి అర్త వోర్ వోన్ మీయోడత గోండ సీంతోర్. మల్ల మాండి కీంతోర్ గుంతిన్ పాయ్వలిర్ ఆరూ సియ్వెకే మల్ల మాండి కియ్వలిర్కి డావ్ వాంత. గుంతింగ్ మాండి కీంతేర్ వీర్ పాల్మె దాంతేర్. గుంతింగ్ ఆరూ సీంతేర్ మల్ల ఊర్ గిర్ మీయోడత గోండ సీంతేర్. మొమొట్ గుంతింగ్ కర్సవల్ ఇహిన్ కర్సంతోం.

8. అట్వల్

పేందూర్ దుర్నత్ రావ్ (భీముగూడ)

మావ తిన్వల్, ఉన్వల్ రోజి సక్రే చెహ ఉంటోం. మల్ల జొన్న సారింగ్, ఆయి గాటొ, కుస్రి, మొమొట్ సక్రే అట్సి తిన్తోం. తింజీ కామ్ కిల్మె వాట్టె దాంతోం. బోరే బూతిత్, బోరే మస్తరల్ మత్తెకే సాడ వెహ్లా, బోరే గడియల్ మత్తెకే కామ్ కిల్మె దాంతేర్. బోరే నాటే మందంతేర్. దుపారిత నెహిరి వోంతేర్. వాట్టె, సారింగ్ ఆయి గాటొ యేర్, వోన్తోం. వాట్టె కామ్ కీంతేర్. దుపారి ఆత ఇంకే ఇంజేర్ పోడ్డున్ సూడ్సి, మొమొట్ గాటో ఆయి సారింగ్ తిన్తోం మల్ల జరసి ఆరం కీంతోం. మల్ల ఉండే కామ్ కీంతోం. పోడ్డ్ సాన్నెకే

నాటే వాంతోం. మల్ల కుహిత ఆయి బోరింగ్న యేర్ తచ్చి చర్వింగ్-బిందెంగ్ నిహంతోం. మల్ల తడ్మి మాసంతోం. గంజ్కా-దెడెంగ్ ఊటి కీసి మల్ల అటంతోం. వేత పెజ్జె సద్మిర్ మీరె మాసి తిన్తోం. మల్ల బోన జాగతగ వోర్ కటూల్ తగ ఆయి బూడ్ ఆయి నర్మంతోం. మొమొట్ రోజి ఇహిన్ కామ్ కీంతోం.

మర్మింగ్ బోరైతె కీంతోర్ అద్ రోతోర్ అట్వల్ సద్మి సామన్ తచ్చి సీంతోర్. నాట్నేర్ చుడూర్-డగూర్. సద్మిర్ బయ్ కూసితె మందతేర్. మల్ల నాట్నేర్ మర్మినగ వెర్తలిర్ వాంతేర్ ఊర్కా సద్మిర్కా గాటో యేవ్నల్ డగూక్ గంజ్నే గాటో, డారికుస్రి, అల్లు కుస్రి, సాప కుస్రి, పూల్సు ఇవ్ సద్మి అటంతేర్. మల్ల మర్మింగ్ ఆత పెజ్జె వెర్తలిర్కా జేవున్ ఉపు సీంతేర్, మల్ల కెయ్కా నొరు సీంతేర్. కూడింగ్ వాటంతేర్. గాటో వఢ్మి కీంతేర్ సద్మిర్కా చుడూర్-డగూన్ జేవున్ వఢ్మి కీత పెజ్జె మల్ల తింతేర్. మల్ల యేర్ సీంతేర్. సద్మిర్ తిత్త పెజ్జె సుపారింగ్. సోప్ బీడింగ్, తాముక్-చున్న సీంతేర్. మల్ల తిత్తేర్ ఊర్ రామ్ రామ్ ఇంజేర్ తేదంతేర్.

మొమొట్ సాల్దున్ రెండ్ జోకంగ్, మావ అవ్వల్ పేన్ద పూజ కియన్ సాటి, మొమొట్ సద్మిర్ నాట్నార్ సారంగ్ మీరికీసి, మల్ల ఉంది బక్ర ఆయి హెర్రె ఆయి యేతంతోం. మల్ల పేన్దున్, సెందుర్, కుక్కు-గుల్వల్, ఊత్ బతింగ్, సద్మి యేతంతేర్. మొమొట్ మల్ల ఉంది దియ్యా రొహ్కా రచ్చంగ్ కీసి, చుడూర్-డగూర్ మీరె మాసి అవ్వల్ పేన్దగ దాంతేర్. దేవారి పూజ పియంతోర్. చుడూర్-డగూర్ కాల్ కెరంతేర్. మల్ల బాయిక్ గాటో, గార్కాంగ్ అటంతంగ్. మాయ్నలిర్ బక్ర కొయంతేర్. మల్ల తూస్కా వాటంతేర్. మల్ల తూస్ రోతున్ ఉంది బోన వోన్ సీంతేర్. మల్ల కుస్రింగ్ అటంతంగ్. వేత పెజ్జె నివోద్ కీంతేర్. మల్ల చుడూర్-డగూర్ సద్మిర్ మీరె మాసి తింతేర్. మల్ల సద్మిర్ అవ్వల్ పేన్దున్ కాల్ కెరంతేర్. గాటో కుస్రి పియ్సి నాటే వాంతేర్. మల్ల నాటే వాసి తింతేర్. మల్ల నర్మంతేర్. మొమొట్ అవ్వల్ పేన్ద పూజ ఉంది దియ్యా కీసి చుడూర్-డగూర్ మీరె మాసి బయ్ కూసితె తిన్తోం.

9. వావుర్ మాల్

పేందూర్ దుర్పత్ రావ్ (భీముగూడ)

మావ సుగ్గి మెంజే పెసెల్క్, పుడుపూల్క్, వాతెకే మావ సుగ్గి ఇన్వల్ సురు ఆంత. మొమొట్ పెసెల్క్-పుడుపూల్క్, మాకున్ వెల్లె ఆతెకే మొమొట్ సాల్‌దున్ బచ్చొంగ్ లాగంతంగ్, అచ్చొంగ్ మొమొట్ బుడ్డినగ ఆయి పోతెనగ ఆయి ఇరంతోం. తిందన్ సాటి ఉండే మొమొట్ మున్నెతె యెదన్ సాటి తెర్ప్‌నగ నిహ్చా ఇరంతోం. వెల్లె ఆతెకే మొమొట్ దుకాన్ తగ వొమ్లె వోన్‌తోం. కొత్తంగ్ తచ్చి మొమొట్ బద్దే ఉంది కామ్ కీంతోం.

సోయెక్ మాకున్ బచ్చోంగ్ కుంటల్క్ ఆంతంగ్, బచ్చోంగ్ కుంటల్క్ మొమొట్ కుంటల్త బావ్ కేంచి మొమొట్ దుకాన్ తగ కాసుడె వోన్‌తోం. దుకాన్‌దార్ మావంగ్ సోయెక్ కరాబ ఆయి చొకొట్ మత్తెకే సూడ్సి బావ్ లావి కీంతోర్. అద్ బావ్ తే మాకున్ కుంటల్త ఇసాబ్నె మావంగ్ సోయెక్నంగ్ కొత్తంగ్ సీంతోర్. మొమొట్ కొత్తంగ్ యేతంతోం. మల్ల రోన్ వాంతోం.

కాపున్ మావ డగూర్ సుగ్గి, మొమొట్ మొదొల్ కాపున్ వోర్త పెజ్జె వాట్టె సితాదేవి కిల్మె నారేల్, ఊత్ బతింగ్, కోపతె, పాలు, ఇవు సద్ది పియ్సి వాట్టె దాంతోం పేన్క్ కీంతోం. మల్ల కాపున్ పెరంతోం, గట్టి దొహ్చా రోన్ తరంతోం. మల్ల కాటతగ జోకి కీసి ఇరంతోం. మల్ల మొమొట్ ఆట్ రోజూన్ ఉంది దియ్యు కాపున్ పెరంతోం. పెర్సి-పెర్సి ఇరంతోం వెల్లె ఆతెకే జీన్‌తగ ఆయి దుకాన్ తగ ఆయి వొమ్లె వోన్‌తోం. వొమ్సి కొత్తంగ్ తరంతోం. బోనంగే కొత్తంగ్ సియ్వలిక్ సీంతోం, యేత్వలిక్ మత్తెకే అవ్ కొత్తంగ్ యేతంతోమ్. మల్ల మెయ్తంగ్ కొత్తంగ్ మాకు కర్సున్ అని బదె కామున్ సాటి ఇరంతోం.

10. మీన్ కాసో అని పన్నె

హైమన్ డార్ఫ్ అని ఎస్. బి. జోగల్కార్ (1946)

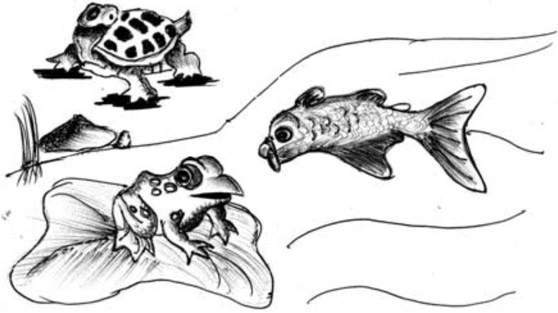

ఉంది దివొస్ మీన్ కాసో అని పన్నెత ఉంది కుడెడే బేటి ఆత. వెల్లె రోజ్‌కున్ బేటి ఆత కాడ్కి వీర్ వొరోన్కి వొరోర్ రామ్ రామ్ కీంతేర్. అని సుక్ - దుఖ్ పూసి కియా లాతేర్ కీ.

"బతల్ బహన్ దాద చొకొట్ మంతిట్? వెల్లె రోజ్‌క్నా నీవ నావ బేటి ఆత. దాద నేండ్ యెవ్నల్ నిమ్మె బగ్గ మతి? బతల్ కీసెక్ మతి?"

ఇహిన్ ఇంజెక్ గట్కామెన్ వొరోన్కి వొరోర్ సుక్ - దుఖ్ పూసి కీత పెజ్జ కాసో మీన్‌దున్ పూసి కీత:

"మీన్ దాద, ఇద్ కుడెడే నిమ్మె బచ్చొజేల్ జీవత్ మంద్కి?"

మీన్ ఇంత, "అర్రే, నన్న ఇజే చొకొట్ డగూన ఆతోన్, నావ మేందోల్ బచ్లే గుడ-గుడ మంత, అని మిడ్చంత. నన్న వెల్లెజేల్ పిస్కా. అని ఇద్ కుడెడే ఖాత్రితే నూర్ అని దహ వర్సంగ్ పిస్కా."

తాన్ పజ్జ మీన్ కాసోత్ పూసి కీంత:

"కాసో దాద, ఇద్ కుడెడే నిమ్మె బచ్చొంజేల్ పిస్కి?"

కాసో ఇంత, "నావ తోల్ బచ్లేతేర్ సబ్బుడ్ మంత. తాన్ సాటి బచ్లే సంకట్ వాతెక్తేర్, నావ పిస్వల్ ఆంత. అని ఉండే ఉంది హజార్ దహ వర్సంగ్ నన్నా ఇద్ కుడెడే పిస్కా."

"పన్నె దాద, నిమ్మె ఇద్ కుడెడ్గ బచ్చొంజేల్ పిస్కి?"

పన్నె ఇంత, "నన్నా ఇజే వెడీల్ ఆతోన్, అని బంటిన్ సాయ్వల్ వొడ్కి సెల్లె. మోక ఆంద్ నేండ్ గిర్ సాంతోన్. నేండ్ సెల్లె నాడిన్ సాంతట్. బోర్ వెహన?"

ఇహిన్ వడ్కెనెకే అద్ వక్తున్, కుడెడ డడ్డితే వొరోర్ డివ్రల్ (బోయల్) వాతోర్ వోర్ యేతగ జార్ వాట్తోర్. మీన్, కాసో, అని పన్నె ఇవ్ మూందుతే జార్తగ సాప్డె మాతంగ్. "జార్తగ బతల్ సాప్డె మాత?" ఇంజేర్ డివ్రల్ డడ్డితే జార్ ఉమ్తోర్. అచ్చనక్ మీన్దున్ సూడ్సి కూబ్ కూసి ఆతోర్, "ఇద్ మీన్ద నాకున్ అస్సాల్ దర వాయర్?" ఇహిన్ ఇంజేర్; తాన తొడ్దగా ఉంది కోల కడుసీ తాన్ లీమ్ లొమ్ కీతోర్. ఉండే మర్ల జార్తున్ సూడ్తోర్. వోన్కి కాసో దిస్తా. కాసోత్ సూడ్సి వోర్ కూబ్ కూసి ఆతోర్. "ఇద్ అస్సాల్ పెర్సా డేండ్కత కాసోత అస్సాల్ దర వాయర్?" ఇహిన్ ఇంజేర్ వోర్ కాసోతున్ మిడుస్తోర్. అని తాన అరితగా (సాతితగ) ఉంది పెర్సా బండ ఇర్తోర్. ఉండే సూడ్తోర్ జార్తగ పన్నె మంత. తాన్ సూడ్సి డివ్రల్ (బోయల్) బతల్ ఇంతోర్ మంస్నె, "ఇద్ జీవ బతయ్ కామ్న ఆయొ!" ఇత్తోర్. "మాయ్నలిర్ తిన్వల్ ఈతాల్ చిలల్ పన్నె ఆయొ." ఇహిన్ ఇంజి మర్ల అద్ పన్నెతున్ కుడెడ్గ వాట్తోర్.

పన్నె కుసి ఆత, అని యేతగ జోర్తె నడియా లాత. నడీసెర్-నడీసెకెన్ తల్ల తహ్చి మీన్దున్ బతల్ ఇంత పన్నె? "ఇద్ బహన్ ఆత? నిమ్మె ఇద్ కుడెడే నూర్ అని దహ వర్సంగ్ పిస్కా ఇత్తి?" బతి మీన్ద తొడ్దగా కోల మత్త కాడ్కి వడ్కా వాయొ. తాన్ పజ్జ పన్నె కాసోతున్ హాక సీసి బతల్ వెహంత? "నిమ్మె కాసో దాద ఉంది హజార్ దహ వర్సంగ్ పిస్వికి బతల్?"

బతి అరితగా బండ మత్త తెన్క్ పన్నెత్కున్ వడ్కా వాచిలే. మర్ల పన్నె తన్వ మంన్నె ఇంత, "నన్న ఇంజేర్ మంతోన్ కీ నన్న బస్కెనె నేండ్ సాయ్వన, సిల్లే నాడి. బతి నన్న జీవతే మంతోన్. నన్న నసీబ్ వాల్గన ఆందున్ !" ఇహిన్ ఇంజి నడీసెర్ సొడిత పన్నె.